

kor a laikus egy színésről azt mondja, hogy illuziót kelt, ez rendszerint annyit jelent, hogy a színész megjelenésekor, tehát az első pillanatban, alakjával, maszkjával, hangjával, szóval mindazzal, amit az első pillanatban érvényesíthet, megfelel annak a felfogásnak, melyet a közönség alkotott magának a szerepről. E ponton egy roppant kényes kérdéshez értünk. A közönség illuziójára nézve ugyanis éppenséggel nem közömbös, hogy először lát-e egy alakot színpadán s az sem közömbös, kitől látja. Olyan szerepekben, amelyek irodalmilag élnek csak a köztudatban, valamint még ismeretlen szerepek interpretálásában legtöbbször az első dőnt az illuzióra nézve. Aki először játssza a szerepet, akár mert jól játssza, akár csak azért, mert a tekintély illuziójául lép fel (mert a tekintélynek is van illuziója, jöllehet az elméleti könyvek erről mitsem tudnak), az a külső illuzióra nézve irányadóvá lesz, mert a szerep összekapcsolódik az ő személyével s így él tovább a közönség tudatában. Megtörténhetik persze, hogy ilyenformán téves illuziók gyökeresednek meg a köztudatban s a későbbi színésznek küzdenie kell a maga igazáért. Sophokles Elektrája, aki egy szerencsétlen, gyámoltalan, gyenge leány, a magyar színpadról úgy lépett be a közönség tudatába, mint egy hatalmas, izmos heroina, akinek nincs is szüksége Orestesre, hogy bosszuját megállhassa. A kiváló Zaccani Ibsen Oszvaldjában nagy virtuóuzítással klinikai alakot csinált, amely hatásában sokkal idegrázóbb, mint Oszvald legművészebb ábrázolása s így minden későbbi Oszvaldnak a helyzetét megnehezítette az igazság rovására. Egyébként a külső illuzió kérdése részben az úgynevezett természeti adományok kérdése, tehát arra redukálódik, van-e a színésznek megfelelő hangja, alakja, arca; másrészt technikai kérdés, tehát a maszknak és a jelmeznek kérdése.

(Dr. Hevesi Sándor.)

Illyefalvi István, színműíró. Színműve: *Jephtha* sive Tragoedia Jepte, ex Georgico Buchananano Vngaricis versibus reddita in gratiam spectabilis ac Magnifici D. D. Francisci Kendi de Rhadnot filiolaque eusdem festinissimae Sophiae Kendi, Colosuárat, 1590.

Illyés Iona, színésznő, sz. 1902-ben, Erzsébetfalván. Színpadra lépett 1924. júl. havában.

Ilykó Emmy, színésznő, sz. 1909-ben, Kassán. Színpadra lépett Kassán, Faragó Ödönnél, 1925-ben, mint Annuska a »Déli-báb«-ban. 1928. óta a szegedi városi színház tagja.

Hosvai Hugó, hírlapíró, sz. 1867-ben, Budapesten, hol iskoláit is végezte. Egyideig színész volt, azután hírlapíró lett. Napilapokat is szerkesztett. Színművei: »Szabadság és szerelem«. 1893. »Rendez-vous«, boh. 1893. Városligeti Színkör. »A világ vége«, boh. 1. felv. (Andorffy Péterrel.) 1894. »Amerikai nagybácsik«, énekes boh. 6 képben. Budai Színkör. »A kis fiú«, víg operett, egy francia vígjátékból. 1895. jan. 30. Népszínház. »Egy bolond gondolat«, bohózat. »Bébé«, operett. Zen. szerz. Váradi Aladár. »A mai társadalom«, szmú 4 felv. Bem. 1897. márc. 27. Kisfaludy Színház. »A pavillonban«, fr. vj. 3 felv. Írta Toché és Blum. 1897. Városligeti Színkör. Monológjai: »Óh, azok a nők!« »Óh, azok a férfiak!« »Férjhez menjek?« Szerkesztette a »Színészeti Közlöny«-t (1893.), a »Színházi Kalauz«-t (1896.) és a »Színházi Hírlap«-ot (1902.).

Hosvay Rózsi, színésznő, sz. 1901. okt. 2-án, Budapesten. 6 éves korában mint csodagyermek feltűnt egy hangversenyen Szilasbálháson. 10 éves korában játszott az Urániában, Vrabély Armand: »A mi legdrágább kincsünk« c. darabjában. A négy polgárit befejezve, Rákosi Szidi nővendéke volt, onnan a Modern Színpad szerződtette tagjai sorába. 1920. március 6-án férjhez ment Leitner (utóbb: Tamásy) Pál zeneszerzőhöz, 1922-ben a Renaissance Színház vendége. 1923-ban házasságra lépett dr. Szász Györggyel, a Kereskedelmi Bank egyik igazgatójával. 1924. december 18-tól a Renaissance Színháznál, 1926. jan. 30-tól a Vígszínháznál, utóbb az Új Színháznál működött. Főbb szerepei: Liselotte (Noé bárkája), Terike (Címszerep), A leánytestvér (Gyermektragédia), René (Buta ember), Kiki (Címszerep), Brigitta (Csipke), Tökmag (Címszerep), Tóth Mancsi (Lila akác), stb.